

การวางแผนเพื่อการเกษียณ Planning for Retirement

- ลิศรา เตชะเสริมสุขกุล
- อาจารย์ประจำสาขาการเงิน
- คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
-
- **Lissara Tachasermsukkul**
- Lecturer, Department of Finance
- School of Business
- University of the Thai Chamber of Commerce
- E-mail: lissara_tac@utcc.ac.th

บทคัดย่อ

การออมนอกจากจะมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศแล้ว ในแง่ของประชาชนหรือครัวเรือน การออมยังทำให้เกิดความมั่นคงในอนาคตด้วย ในภาพรวมสถานการณ์การออมของคนไทยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ไม่ดีนัก และยังมีคนไทยจำนวนมากที่ไม่มีเงินออม คนไทยส่วนน้อยมีความตระหนักรู้ในเรื่องการเตรียมพร้อมเพื่อการเกษียณ โดยขาดการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณ หรือมีการวางแผนที่ช้าเกินไป อาจส่งผลให้มีเงินออมไม่พอเพียงกับรายจ่ายหลังการเกษียณ การวางแผนเพื่อการเกษียณ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1. ด้านการออม จะต้องประมาณการจำนวนเงินที่ต้องการใช้จ่ายตลอดชีวิตหลังการเกษียณ 2. ด้านการลงทุน เป็นการวางแผนการจัดสรรเงินที่ออมเพื่อการเกษียณไปลงทุน ควรจะมีการกระจายไปลงทุนในสินทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ทางการเงินให้หลากหลายรูปแบบ โดยจัดเป็นพอร์ตการลงทุนตามความชอบ ความเหมาะสม และเป็นการกระจายความเสี่ยงไปด้วย ในระยะยาวการลงทุนในหุ้นจะให้ผลตอบแทนสูง เพื่อชดเชยความเสี่ยงที่สูง และการออมเพื่อการเกษียณเป็นการออมระยะยาว 10-30 ปี จึงเหมาะสมที่จะจัดสรรเงินบางส่วนมาลงทุนในหุ้น หุ้นที่จะเลือกลงทุนควรเป็นหุ้นที่มีพื้นฐานดี หรือเป็น “หุ้นคุณค่า” (Value Stock) ที่มีอัตราการจ่ายปันผลสูงและสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การออม หุ้นปันผล การวางแผนเพื่อการเกษียณ

Abstract

In addition to playing a significant role in the economic system and development of the country, savings are also a source of future security for most households. During the past few years the overall savings situation of Thais has developed in a non-positive direction. A large number of Thai households still have no savings. Only a few Thais are aware of the need for retirement planning and have knowledge to do it. Most do not make any financial plan for their retirement or start their saving plan too late to allow adequate funds for their expenses after retirement. Financial planning for retirement consists of two parts. The first part is *Savings*, the amount required for spending after retirement to the end of life. The second part is *Investment*. This is to gain appropriate returns from the savings by making investment in various financial instruments. The saved fund should be allocated in the form of a portfolio of several financial instruments deemed appropriate based on personal preferences in order to diversify risk. For long-term investment, ownership in common stock often provides a high rate of returns in compensation for the higher risks. The retirement savings for a 10-30 years period in the future are enough to allocate a part of this fund for ordinary shares of value-stock known to pay consistent and high dividends.

Keywords: Savings, Dividend Stock, Financial Retirement Planning

บทนำ

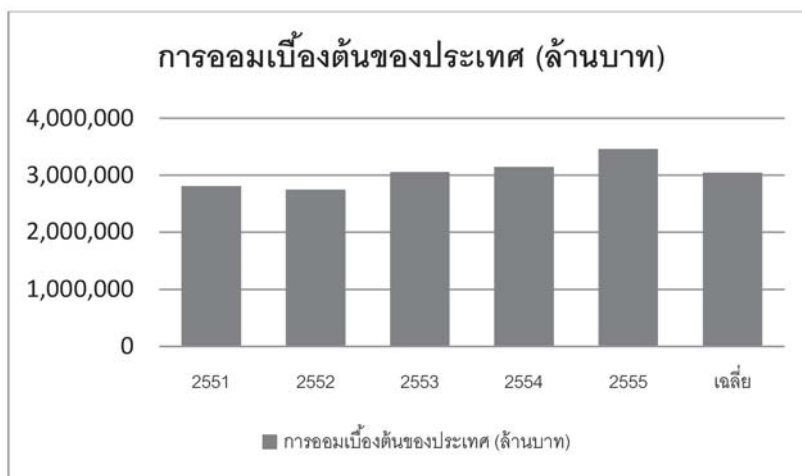
เงินออม (Savings) ของประเทศมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก เนื่องจากเงินออมเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญ ที่ใช้ในการขยายการลงทุนและ

การผลิตเพื่อให้เกิดการเติบโตของเศรษฐกิจ และหากเงินออมในประเทศมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับความต้องการเงินทุนที่ภาครัฐและเอกชนต้องการใช้ในการลงทุน ก็จำเป็นต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดการขาดดุลในบัญชีเดินสะพัด

ตารางที่ 1 การออมเบื้องต้น จีดีพี ปี 2551-2555

	2551	2552	2553	2554	2555	เฉลี่ย
การออมเบื้องต้นของประเทศ (ล้านบาท)	2,807,302	2,748,537	3,053,528	3,147,741	3,460,177	3,043,457
อัตราการเปลี่ยนแปลง (% ปีต่อปี)	(1.63)	(2.09)	11.10	3.09	9.93	4.1
จีดีพี (ล้านบาท)	9,666,665	9,599,398	10,734,430	11,188,831	12,221,417	10,682,148
อัตราการเปลี่ยนแปลง (% ปีต่อปี)	6.9	(0.7)	11.8	4.2	9.2	6.3
สัดส่วนการออมเบื้องต้นของประเทศต่อจีดีพี (%)	29.0	28.6	28.4	28.1	28.3	29.0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้เขียนรวบรวมและประมวลผล ณ ตุลาคม 2557

ภาพที่ 1 การออมเบื้องต้น ปี 2551-2555

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้เขียนรวบรวมและประมวลผล ณ ตุลาคม 2557

จากภาพที่ 1 และตารางที่ 1 จะเห็นว่า ในช่วงปี 2551-2555 การออมเบื้องต้นของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3,043,457 ล้านบาท และการออมเบื้องต้นของประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 4.1 ต่อปี

การออมนอกจากจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศแล้ว ในแง่ของประชาชนหรือครัวเรือน การออมยังทำให้เกิดความมั่นคงในอนาคตด้วย โดยเฉพาะในปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) จากรายงาน “การศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการประมาณประชากรของไทย พ.ศ. 2553-2583” ระบุว่า ในปี 2565 ประเทศไทยมีประชากรอายุ 60 ปี

ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.5 ของประชากรทั้งหมด และจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 27.2 และร้อยละ 32.1 ในปี 2574 และปี 2583 ตามลำดับ สภาพการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นนี้ทำให้การออมของครัวเรือนมีความสำคัญมากขึ้น คนไทยทุกคนจะต้องตระหนักและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมที่จะเกิดตามมา จากตารางที่ 2 พบว่า สถานะของการออมสุทธิของครัวเรือนในช่วงปี 2551-2555 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 563,123 ล้านบาท และมีอัตราเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี ซึ่งต่ำกว่าอัตราเพิ่มของจีดีพี แสดงว่า ภาคครัวเรือนมีรายจ่ายเพิ่มในอัตราที่สูงกว่าอัตราเพิ่มของรายได้ ส่งผลให้อัตราเพิ่มของเงินออมลดลง

ตารางที่ 2 การออมสุทธิของประเทศ จีดีพี ปี 2551-2555

	2551	2552	2553	2554	2555	เฉลี่ย
การออมสุทธิของครัวเรือน (ล้านบาท)	490,091	536,367	575,781	601,443	611,933	563,123.0
อัตราการเปลี่ยนแปลง (% ปีต่อปี)	(12.67)	9.44	7.35	4.46	1.74	2.1
จีดีพี (ล้านบาท)	9,666,665	9,599,398	10,734,430	11,188,831	12,221,417	10,682,148
อัตราการเปลี่ยนแปลง (% ปีต่อปี)	6.9	(0.7)	11.8	4.2	9.2	6.3
สัดส่วนการออมสุทธิของครัวเรือนต่อจีดีพี (%)	5.07	5.59	5.36	5.38	5.01	5.3

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผู้เขียนรวบรวมและประมวลผล ณ ตุลาคม 2557

จากตารางที่ 3 พบว่า ทางด้านหนี้สินของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 5,326,440 ล้านบาท ในปี 2551 เป็น 5,803,380 6,413,810 7,347,669 และ 8,616,611 ล้านบาท ในปี 2552-2555 ตามลำดับ โดยในปี 2555 สัดส่วนของหนี้สินของภาค

ครัวเรือนต่อจีดีพี เป็น ร้อยละ 70.5 ซึ่งถือว่าค่อนข้างสูง (ถ้าสัดส่วนของหนี้สินของภาคครัวเรือนต่อจีดีพีอยู่ที่ร้อยละ 85 ถือว่าเป็นระดับที่อาจก่อให้เกิดผลลบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ) (คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2557)

ตารางที่ 3 หนี้สินภาคครัวเรือนต่อจีดีพี ปี 2551-2555

	2551	2552	2553	2554	2555
หนี้สินภาคครัวเรือน (ล้านบาท)	5,326,440	5,803,380	6,413,810	7,347,669	8,616,611
จีดีพี (ล้านบาท)	9,666,665	9,599,398	10,734,430	11,188,831	12,221,417
หนี้สินภาคครัวเรือนต่อจีดีพี (%)	55.1%	60.5%	59.7%	65.7%	70.5%

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

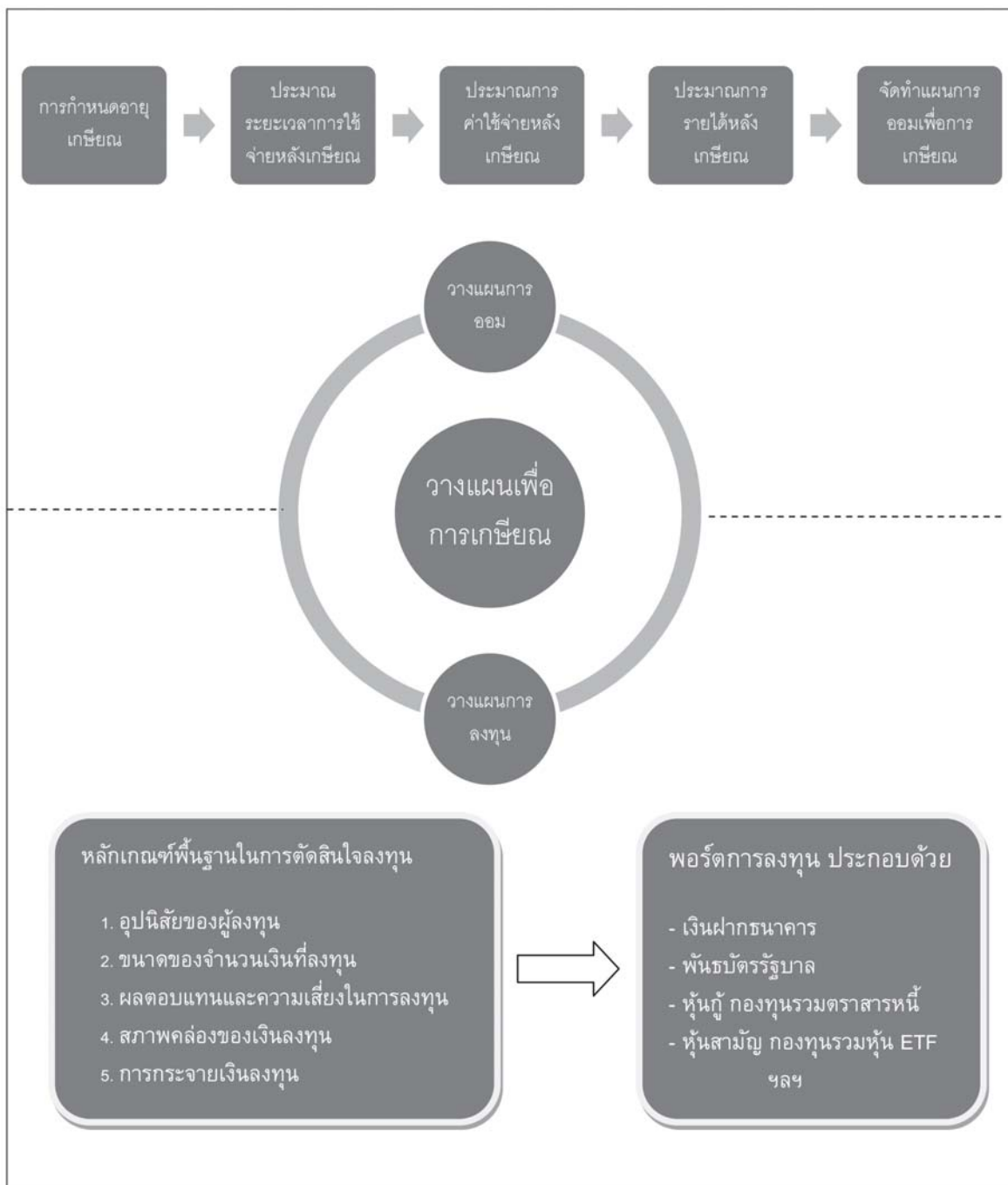
แม้ว่าสถานการณ์การออมของคนไทยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จะมีการออมเพิ่มขึ้น แต่เพิ่มในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราเพิ่มของรายได้ ส่งผลให้ครัวเรือนไทยมีหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังพบว่า มีครัวเรือนไทยจำนวนมากที่ไม่มีเงินออม โดยสถาบัน

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้สำรวจ เรื่อง “คนไทยกับการออม” ระหว่างวันที่ 28 มิถุนายน-18 กรกฎาคม 2555 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 27.84 ไม่มีการเก็บออมเงิน

ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล (2557) ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวว่า มีประชาชนที่ไม่มีเงินออมเลยถึง 22.6% และมีประชาชนเพียง 23.3% หรือไม่ถึง 1 ใน 4 ที่มีการเก็บเงินออมไว้ใช้หลังเกษียณอย่างเพียงพอ เป็นเรื่องที่น่าห่วงในภาวะที่สังคมไทยมีประชากรเข้าสู่วัยชรามากขึ้นอย่างรวดเร็ว

การที่ภาคครัวเรือนมีอัตราเพิ่มของการออมสุทธิมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่มีหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และประเทศไทยกำลังเป็นสังคมผู้สูงอายุ การเตรียมพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณตั้งแต่ยังอยู่ในวัยหนุ่มสาว เนื้อหาที่จะกล่าวในลำดับต่อไป เป็นเรื่องการวางแผนเพื่อการเกษียณ

ตามภาพที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านการออมประกอบด้วย ขั้นตอนและการคำนวณในการประมาณการจำนวนเงินที่ต้องการใช้หลังการเกษียณ และด้านการลงทุน จะกล่าวถึง หลักเกณฑ์พื้นฐานในการพิจารณาการลงทุน ตัวอย่างการวางแผนเกษียณด้านการลงทุนในหุ้นปันผล

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวางแผนเพื่อการเกษียณ

ที่มา: ผู้เขียน, 2557

การวางแผนเพื่อการเกษียณ

การย่างก้าวเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย อาจสร้างภาระทางการเงินให้แก่ประเทศได้มาก ภาครัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นสวัสดิการแก่ประชาชนผู้สูงอายุมากขึ้น หากขาดการเตรียมพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ และมีเงินไม่พอใช้จ่ายในการดำรงชีพ ดังนั้นรัฐบาลจึงให้ความสำคัญและส่งเสริมให้เกิดการออมเพื่อการเกษียณมากขึ้น มีการศึกษา พบว่า การออมเพื่อการเกษียณของ ไทยอยู่ระดับประมาณ 2.5 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็น สัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ของ GDP โดยภาครัฐ ส่งเสริมให้เกิดการออมเงินเพื่อการเกษียณ ทั้งใน ลักษณะการออมภาคบังคับและภาคสมัครใจ (สุชาติ ศิริวิวัฒน์ และเหมือนขวัญ รองเดช, 2556)

คนไทยมีความตระหนักรู้ในเรื่องการเตรียมพร้อมเพื่อการเกษียณน้อย โดยขาดการวางแผน การออมเพื่อการเกษียณ หรือถ้ามีการวางแผนก็ เป็นการวางแผนที่ช้าเกินไป อาจส่งผลให้มีเงินออม ไม่พอเพียงกับรายจ่ายหลังการเกษียณ จากผลสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการออม การลงทุนของมนุษย์ เงินเดือนวัย 40-60 ปี (มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556) ซึ่งให้ เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36 ไม่เคยวางแผนการ ออมเพื่อการเกษียณ ในส่วนของกลุ่มผู้ที่มีการ วางแผนเพื่อการเกษียณ ส่วนใหญ่วางแผนช้าเกินไป โดยอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มวางแผนคือ 42 ปี นอกจากนี้ ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 40 มีโอกาส ที่เงินออมจะไม่เพียงพอสำหรับวัยเกษียณ และกลุ่ม ผู้ที่มีโอกาสออมไม่พอ ประมาณร้อยละ 60 ตระหนัก ว่าตนเองยังออมไว้น้อยเกินไป ที่เหลืออีกร้อยละ 40 เป็นผู้ที่คิดว่าตนเองออมเพียงพอแล้ว และผู้ที่ไม่แน่ใจ ว่าพอหรือไม่ ดังนั้น เพื่อให้การใช้ชีวิตหลังเกษียณ

เป็นไปอย่างราบรื่น มีความสุข สามารถรักษาระดับ คุณภาพชีวิตไว้ได้เหมือนหรือใกล้เคียงตอนก่อนเกษียณ และไม่เป็นภาระกับลูกหลาน ก็ควรมีการวางแผนการ ออมเพื่อการเกษียณตั้งแต่วัยหนุ่มสาว

การวางแผนเพื่อการเกษียณ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการออม และด้านการลงทุน

1. ด้านการออม

การวางแผนการออมเพื่อการเกษียณ ต้อง ประมาณการจำนวนเงินที่ต้องใช้ตลอดชีวิตหลังการ เกษียณ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดอายุเกษียณ เพื่อที่จะทราบ ระยะเวลาที่ออมเพื่อการเกษียณ

- กรณีเกษียณอายุตามกำหนด โดย ปกติอายุเกษียณ 60 ปี ถ้าขณะนี้ผู้วางแผนการออม เพื่อการเกษียณ อายุ 40 ปี ระยะเวลาที่ออมเพื่อการ เกษียณ คือ 20 ปี

- กรณีเกษียณอายุก่อนครบกำหนด (Early Retirement) บางคนอาจต้องการหยุด การทำงานก่อนครบกำหนดด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ต้องการเวลาไปทำสิ่งที่ชอบ ปัญหาสุขภาพ ความ จำเป็น ภาระทางครอบครัว หรือต้องการยุติการทำงาน ก่อนอายุ 60 ปี เช่น ต้องการทำงานถึงอายุ 55 ปี ทำให้ระยะเวลาที่ออมจะน้อยลง เหลือ 15 ปี

2. ประมาณระยะเวลาการใช้จ่ายหลัง เกษียณ เพื่อที่จะทราบว่าต้องใช้เงินหลังเกษียณ เป็นเวลากี่ปี อาจใช้อายุเฉลี่ยของคนไทยเป็นเกณฑ์ ในการคำนวณ ปัจจุบันผู้ชายมีอายุเฉลี่ย 71 ปี ผู้หญิง มีอายุเฉลี่ย 78 ปี แล้วปรับเปลี่ยน/ลดโดยดูที่สุขภาพ โรคประจำตัว ประวัติอายุขัยของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ฯลฯ

3. ประมาณการค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ โดยประเมินจากแบบแผนการดำเนินชีวิต การใช้จ่ายในการดำรงชีพ รายจ่ายเพื่อการพักผ่อน ท่องเที่ยว ฯลฯ อาจประมาณเป็นรายเดือน แล้วคำนวณเป็นรายปี การประมาณการค่าใช้จ่ายหลังเกษียณนี้มีปัจจัยเรื่องเงินเพื่อเป็นตัวแปรสำคัญ ที่ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นทุกปี ตัวเลขที่นักวางแผนการเงินส่วนบุคคลใช้ในการคำนวณ คือ ร้อยละ 70 ของค่าใช้จ่ายในปีก่อนเกษียณ

4. ประมาณการรายได้หลังเกษียณ เช่น เงินบำเหน็จบำนาญ ค่าชดเชย ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา 118 เงินรับจากกองทุนประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รายได้จากการลงทุน การประกันชีวิต ฯลฯ

5. จัดทำแผนการออมเพื่อการเกษียณ เมื่อประมาณการค่าใช้จ่ายและรายได้หลังเกษียณแล้ว ทำให้ทราบว่าต้องออมเงินจำนวนเท่าใด จึงจะมีเงินพอเพียงเพื่อการใช้จ่ายหลังเกษียณ และสามารถวางแผนการออม การลงทุนอย่างเหมาะสมได้

ตัวอย่าง การคำนวณจำนวนเงินที่ต้องสะสมไว้ใช้หลังเกษียณ ถ้าขณะนี้ผู้วางแผนการออมเพื่อการเกษียณมีอายุ 35 ปี จะเกษียณตอนอายุ 60 ปี ค่าใช้จ่ายก่อนเกษียณเดือนละ 40,000 บาท คาดว่า จะมีอายุหลังเกษียณไปอีก 20 ปี ประมาณการรายได้หลังเกษียณ จากเงินบำเหน็จ เงินรับจากกองทุนประกันสังคม ฯลฯ 1,500,000 บาท

ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณเดือนละ

$$= 40,000 \times 70\%$$

$$= 28,000 \text{ บาท}$$

ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณปีละ

$$= 28,000 \times 12$$

$$= 336,000 \text{ บาท}$$

จำนวนเงินที่ต้องใช้หลังเกษียณ 20 ปี

$$= 336,000 \times 20$$

$$= 6,072,000 \text{ บาท}$$

เนื่องจากมีรายได้หลังเกษียณ

$$= 1,500,000 \text{ บาท}$$

ฉะนั้น

จำนวนเงินที่ต้องออมเพื่อใช้หลังเกษียณ

$$= 6,072,000 - 1,500,000$$

$$= 4,572,000 \text{ บาท}$$

จำนวนเงินที่จะต้องออมตามตัวอย่างนับเป็นเงินก้อนใหญ่ ความท้าทาย คือ ผู้วางแผนการออมเพื่อการเกษียณจะต้องออมเงินจำนวนเท่าใดต่อปี เพื่อให้มีเงินจำนวน 4,572,000 บาท เมื่อมีอายุ 60 ปี ถ้าคิดแบบง่าย ๆ ผู้วางแผนการออมเพื่อการเกษียณขณะนี้ อายุ 35 ปี มีเวลาสำหรับออมเงินก่อนเกษียณ 25 ปี ฉะนั้นจะต้องออมเงินเฉลี่ยปีละ 182,880 บาท ($4,572,000 \div 25$) หรือเฉลี่ยเดือนละ 15,240 บาท ($182,880 \div 12$)

แต่ในความเป็นจริง เงินที่ต้องออมไว้รายเดือนตลอด 25 ปี จะอาจต่ำกว่า 15,240 บาทต่อเดือน เนื่องจากเงินออมในแต่ละเดือนมีผลตอบแทน ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปดอกเบี้ย เงินปันผล ฯลฯ ขึ้นอยู่กับว่า ผู้วางแผนการออมเพื่อการเกษียณนำเงินที่ทยอยสะสมไปฝากธนาคารหรือลงทุนในรูปแบบใด เช่น ถ้าฝากธนาคาร โดยได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตรา ร้อยละ 2 ต่อปี ผู้วางแผนการออมเพื่อการเกษียณฝากเพียงปีละ 141,732 บาทหรือเดือนละ 11,811 บาท เมื่อครบ 25 ปี ก็จะมีเงินครบตามเป้าหมายที่กำหนด การคำนวณเช่นนี้เป็นวิธีหาค่าเงินในอนาคต (Future Value) แบบทบต้น ที่นักศึกษาในวิชาการธุรกิจเรียนกัน แต่สำหรับบุคคลทั่วไป สามารถคำนวณ

จำนวนเงินที่ต้องฝากธนาคารต่อปี เพื่อให้มีเงินครบตามเป้าหมายที่กำหนดเมื่อเกษียณอายุ ซึ่งการคำนวณจำนวนเงินที่ต้องฝากธนาคารนั้นขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่คาดว่าจะได้รับและจำนวน

ระยะเวลาที่ฝากเงิน โดยใช้อัตราเงินออมรายปีต่อจำนวนเงินที่ต้องออมเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อัตราเงินออม/ลงทุนรายปีต่อจำนวนเงินที่ต้องออมทั้งหมดเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณ (ร้อยละ)

	อัตราผลตอบแทนของเงินออม/ลงทุน (ร้อยละต่อปี)										
	1%	2%	3%	4%	5%	7%	9%	11%	13%	15%	
1	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
2	49.8%	49.5%	49.3%	49.0%	48.8%	48.3%	47.8%	47.4%	46.9%	46.5%	46.5%
3	33.0%	32.7%	32.4%	32.0%	31.7%	31.1%	30.5%	29.9%	29.4%	28.8%	28.8%
4	24.6%	24.3%	23.9%	23.5%	23.2%	22.5%	21.9%	21.2%	20.6%	20.0%	20.0%
5	19.6%	19.2%	18.8%	18.5%	18.1%	17.4%	16.7%	16.1%	15.4%	14.8%	14.8%
6	16.3%	15.9%	15.5%	15.1%	14.7%	14.0%	13.3%	12.6%	12.0%	11.4%	11.4%
7	13.9%	13.5%	13.1%	12.7%	12.3%	11.6%	10.9%	10.2%	9.6%	9.0%	9.0%
8	12.1%	11.7%	11.2%	10.9%	10.5%	9.7%	9.1%	8.4%	7.8%	7.3%	7.3%
9	10.7%	10.3%	9.8%	9.4%	9.1%	8.3%	7.7%	7.1%	6.5%	6.0%	6.0%
10	9.6%	9.1%	8.7%	8.3%	8.0%	7.2%	6.6%	6.0%	5.4%	4.9%	4.9%
15	6.2%	5.8%	5.4%	5.0%	4.6%	4.0%	3.4%	2.9%	2.5%	2.1%	2.1%
20	4.5%	4.1%	3.7%	3.4%	3.0%	2.4%	2.0%	1.6%	1.2%	1.0%	1.0%
25	3.5%	3.1%	2.7%	2.4%	2.1%	1.6%	1.2%	0.9%	0.6%	0.5%	0.5%

ที่มา: ผู้เขียน, 2557

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้วางแผนการออมเพื่อการเกษียณ จะต้องออมเงินเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณจำนวน 4,572,000 บาท มีระยะเวลาสำหรับออมเงินจำนวนนี้ 25 ปี โดยคาดว่าจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ดังนั้นผู้วางแผนต้องออมปีละร้อยละ 3.1 ของจำนวนเงินที่ต้องออมเพื่อใช้จ่ายหลังการเกษียณ คิดเป็นเงินปีละ 141,732 บาท

(4,572,000 x 3.1%) หรือคิดเป็นเงินออมเดือนละ 11,811 บาท (141,732 ÷ 12)

ในทางกลับกัน ถ้าผู้วางแผนเพื่อการเกษียณต้องการทราบว่า จำนวนเงินที่ออมเพื่อใช้จ่ายหลังการเกษียณจะใช้ได้เป็นระยะเวลานานเท่าใด ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณสามารถคำนวณระยะเวลาได้จากตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนปีที่เงินสะสมเพื่อการเกษียณ จะถูกถอนจนหมด

		ผลตอบแทนของเงินออม/เงินลงทุน (ร้อยละต่อปี)													
		0%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	11%	12%	13%	14%
อัตราถอนเงินออม/ลงทุนไปใช้จ่ายต่อปี	15%	6.7	7.2	7.5	7.9	8.3	8.8	9.3	9.9	10.6	11.5	12.7	14.2	16.5	20.7
	14%	7.1	7.8	8.2	8.6	9.1	9.6	10.2	11.0	11.9	13.1	14.8	17.2	21.6	
	13%	7.7	8.4	8.9	9.4	10.0	10.6	11.4	12.4	13.7	15.4	17.9	22.6		
	12%	8.3	9.2	9.7	10.3	11.0	11.9	12.9	14.3	16.1	18.8	23.8			
	11%	9.1	10.1	10.8	11.5	12.4	13.5	15.0	16.9	19.8	25.2				
	10%	10.0	11.3	12.1	13.0	14.2	15.7	17.8	20.9	26.7					
	9%	11.1	12.7	13.7	15.0	16.6	18.9	22.2	28.5						
	8%	12.5	14.5	15.9	17.7	20.1	23.8	30.7							
	7%	14.3	17.0	18.9	21.6	25.7	33.4								
	6%	16.7	20.5	23.4	28.0	36.7									
	5%	20.0	25.8	31.0	41.0										
	4%	25.0	35.0	46.9											
3%	33.3	55.5													

ที่มา: ผู้เขียน, 2557

ตัวอย่างเช่น ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณ คาดว่า จะมีเงินออมเมื่ออายุ 60 ปี จำนวน 6,000,000 บาท สำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณ เป็นเวลา 25 ปี คาดว่า ค่าใช้จ่ายหลังเกษียณปีละ 300,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 5 ของเงินออมรวม ($= (300,000 \div 6,000,000) \times 100$) เงินออมจำนวนนี้จะถูกใช้หมดใน 20 ปี ($= (6,000,000 \div 300,000)$) ถ้าผู้วางแผนเพื่อการเกษียณต้องการให้มีพอใช้จ่ายหลังเกษียณเป็นเวลาถึง 25 ปี จะใช้จ่ายได้เพียงร้อยละ 4 ต่อปี ของเงินออมรวม หรือปีละ 240,000 บาท ($= (6,000,000 \times 4\%)$) ถ้าไม่มีการนำเงินไปลงทุนใด ๆ แต่ถ้าหากมีการนำเงินไปฝากธนาคาร หรือลงทุนเพื่อให้ได้ ดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนเพิ่มเติม เช่น นำเงินออม

นี้ไปฝากธนาคารที่ให้ออกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี และ ถอนเงินออกมาใช้จ่าย ร้อยละ 5 ต่อปี ของยอดเงิน ออม 6,000,000 บาท เงินจำนวนนี้จะใช้หมดในเวลา 25.8 ปี หลังเกษียณ

เมื่อตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องออมเพื่อ การเกษียณ และมีการวางแผนจัดสรรเงินรายได้มา สะสมเป็นเงินออมเพื่อการเกษียณแล้ว ผู้วางแผน เพื่อการเกษียณควรจะมีการนำเงินออมไปลงทุน เพื่อให้ได้รับผลตอบแทน อาจอยู่ในรูปของดอกเบี้ย บันผล กำไร ฯลฯ ดังนั้นสิ่งสำคัญในลำดับต่อไปที่จะ ต้องพิจารณา คือ จะจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณไป ลงทุนในรูปแบบใด จึงจะเป็นแนวทางที่เกิดประโยชน์ สูงสุด และมีความเสี่ยงอยู่ในระดับเหมาะสม

2. ด้านการลงทุน

เป็นการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณสู่การลงทุน รูปแบบการลงทุนสำหรับผู้วางแผนเพื่อการเกษียณมีมากมายหลายวิธี เช่น การฝากธนาคาร ลงทุนในหุ้นกู้ หุ้นสามัญ กองทุนรวม หรือ อสังหาริมทรัพย์ไว้เพื่อปล่อยให้เช่า แต่ละรูปแบบจะให้ผลตอบแทนและความเสี่ยงแตกต่างกัน ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณจะตัดสินใจนำเงินที่ออมมาลงทุนในรูปแบบใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

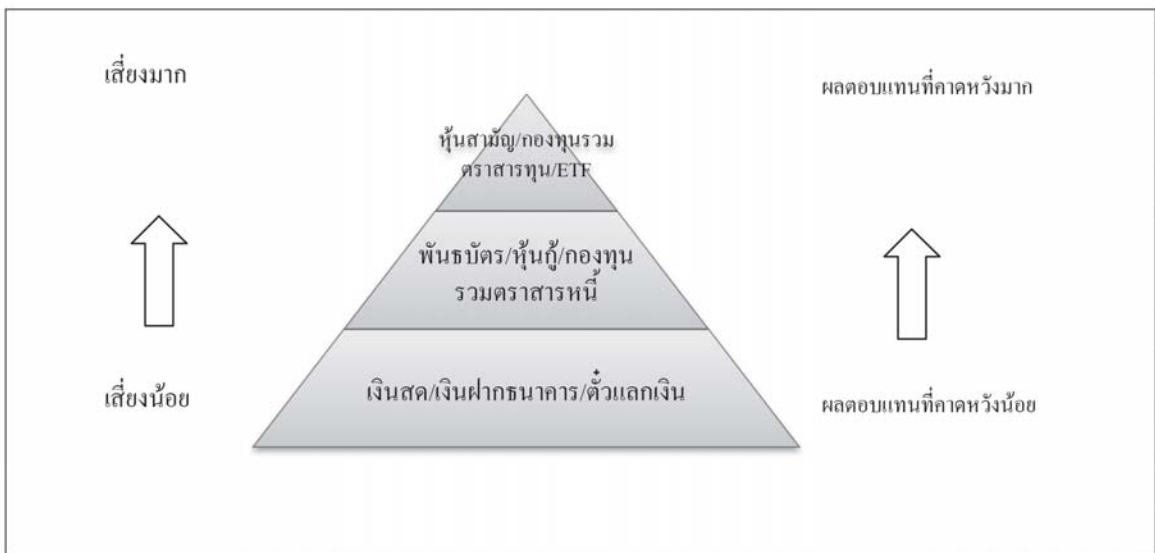
หลักเกณฑ์พื้นฐานในการพิจารณาการลงทุน ประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ คือ

1. อุปนิสัยของผู้ลงทุน บุคคลจะมีอุปนิสัยความพอใจที่จะเสี่ยงในการลงทุนในสินทรัพย์แตกต่างกัน ถ้าเป็นผู้ที่ไม่ชอบเสี่ยงมาก ๆ ก็มักจะเลือกลงทุน

ในสินทรัพย์ที่เสี่ยงน้อยที่สุด เช่น หุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น

2. ขนาดของจำนวนเงินที่ลงทุน การลงทุนบางประเภทมีข้อกำหนดของขนาดการลงทุนขั้นต่ำ เช่น พันธบัตรรัฐบาล หน่วยละ 10,000 บาท ดังนั้นผู้วางแผนเพื่อการเกษียณที่มีเงินจำนวนจำกัด มีทางเลือกในการลงทุนน้อยกว่าผู้ที่มีเงินออมจำนวนมาก

3. ผลตอบแทนที่คาดหวังและความเสี่ยงในการลงทุน เนื่องจากการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินแต่ละประเภท มีความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวังแตกต่างกัน ความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวังจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ สินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่คาดหวังสูง จะมีความเสี่ยงสูง และ สินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่คาดหวังต่ำ จะมีความเสี่ยงต่ำ

ภาพที่ 3 ผลตอบแทนที่คาดหวังและความเสี่ยงของเงินสด เงินฝาก และตราสารทางการเงิน

ที่มา: ผู้เขียน, 2557

จากภาพที่ 3 แสดงผลตอบแทนที่คาดหวังและความเสี่ยงของเงินสด เงินฝาก และตราสารทางการเงิน จะเห็นว่า เงินฝากธนาคารมีผลตอบแทนที่คาดหวังและความเสี่ยงต่ำที่สุด รองลงมาเป็น หุ้นกู้ ส่วนหุ้นสามัญมีผลตอบแทนที่คาดหวังและความเสี่ยงสูงที่สุด

4. สภาพคล่องของเงินลงทุน หลักทรัพย์ที่เลือกลงทุนจะมีความคล่องตัวในการซื้อขาย หรือเปลี่ยนแปลงมาเป็นเงินสดแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับราคา ขนาด และชื่อเสียงของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ โดยปกติหลักทรัพย์ของบริษัทใหญ่ มีชื่อเสียง จะมีสภาพคล่องสูงกว่าหลักทรัพย์ของบริษัทเล็ก ไม่มีชื่อเสียง

5. การกระจายเงินลงทุน การกระจายเงินออกไปลงทุนในหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์หลาย ๆ ชนิด จะช่วยลดความเสี่ยง ถ้าเกิดการขาดทุนในหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์บางประเภทที่ลงทุนไว้ จะได้ไม่สูญเสียเงินออมทั้งหมดไป

ในการตัดสินใจนำเงินออมมาลงทุน ควรนำหลักเกณฑ์ทั้ง 5 ข้อมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อให้ผลลัพธ์จากการลงทุน ทั้งด้านผลตอบแทนที่คาดหวัง ความเสี่ยง และสภาพคล่อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

หลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ที่ลงทุนอาจจะเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การประกันชีวิต กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ เงินสด เงินฝาก ตัวแลกเปลี่ยน พันธบัตร หุ้นกู้ กองทุนรวมตราสารหนี้ กองทุนรวมตราสารทุน หุ้นสามัญ กองทุนรวม ETF บ้าน/หอพัก/อาคาร

พาณิชย์/อพาร์ทเมนต์ให้เช่า ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณสามารถเลือกลงทุนได้หลากหลายชนิดตามความชอบ ความเหมาะสม เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์หลาย ๆ ชนิดผสมกัน เรียกว่า “พอร์ตการลงทุน” และเป็นการกระจายความเสี่ยงไปด้วย ถ้าเป็นคนที่ชอบความเสี่ยงหรือรับความเสี่ยงมาก ควรจะลงทุนในหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงในสัดส่วนที่สูง เพื่อรับผลตอบแทนที่คาดหวังที่สูงขึ้น แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่ชอบเสี่ยงหรือรับความเสี่ยงได้ไม่มาก ควรจะลงทุนในหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงในสัดส่วนที่ต่ำ แต่ผลตอบแทนที่คาดหวังที่จะได้ก็ต่ำด้วยเช่นกัน

สำหรับคนไทย รูปแบบการลงทุนที่คุ้นเคยและนิยมมากที่สุด คือ การฝากเงินในระบบธนาคาร จากการสำรวจของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2555) พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 61.24 นิยมสะสมเงินออมโดยฝากธนาคาร แต่อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากการฝากเงินธนาคารค่อนข้างต่ำ ปกติจะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับอัตราเงินเฟ้อ ในบางปีต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อ ทำให้อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงติดลบ ข้อดีของการออมเงินในรูปแบบเงินฝากธนาคาร คือ มีสภาพคล่องสูง สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ง่าย เหมาะกับการออมเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน ในขณะที่การออมเพื่อการเกษียณเป็นการออมระยะยาว อาจจะเป็นเวลา 20-30 ปี การฝากเงินกับธนาคารอาจไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะได้ จึงควรมีการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณมาลงทุนรูปแบบอื่น ๆ ร่วมด้วย

ดร.สมจินต์ ศรไพศาล (2557) กรรมการผู้จัดการ บลจ.ทหารไทย กล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการออมโดยทั่วไป ประกอบด้วย การออมเพื่อการใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน เพื่อการซื้อสินทรัพย์ที่มีขนาดใหญ่ เช่น บ้าน รถยนต์ และเพื่อการใช้หลังเกษียณ การออมเงินจึงต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื่องจากการออมเงินในเงินฝาก แม้จะมีข้อดี คือ มีสภาพคล่องแต่เติบโตได้น้อย โดยอาจจะเติบโตใกล้เคียงกับเงินเพื่อเท่านั้น จึงเหมาะสมกับการออมเพื่อไว้ในยามฉุกเฉิน แต่หากกำหนดว่าจะเป็นการออมเพื่อซื้อสินทรัพย์ขนาดใหญ่ หรือเพื่อการเกษียณอายุ จำเป็นต้องมีการออมในรูปแบบอื่นด้วย โดยอาจจะจัดสรรเงินบางส่วนเพื่อนำมาลงทุนในตลาดทุนก็จะเป็นประโยชน์ แต่ต้องเข้าใจก่อนว่าการลงทุนมีความเสี่ยงและมีความผันผวน

ในปัจจุบัน ตลาดเงินและตลาดทุนของไทยมีการพัฒนาที่ก้าวหน้าไปมาก กลไกของระบบเศรษฐกิจการเงินเปลี่ยนไป ทำให้มีรูปแบบการลงทุนใหม่ ๆ เป็นทางเลือกแก่ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณมากขึ้น ประกอบกับแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ทำให้การนำเงินออมเพื่อการเกษียณไปลงทุนในรูปเงินฝากธนาคาร ตัวเงิน และหุ้นกู้ อาจได้รับผลตอบแทนไม่มากเท่าที่ควร ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณอาจปรับพอร์ตการลงทุน โดยจัดสรรเงินออมบางส่วนมาลงทุนในหุ้น เพื่อได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น และมีความเสี่ยงในระดับที่ยอมรับได้

การวางแผนเพื่อการเกษียณด้านการลงทุนในหุ้น

เงินออมที่ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณสะสมไว้ ควรถูกจัดสรรมาลงทุนในสินทรัพย์หลาย ๆ ชนิด เป็นพอร์ตการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่ดีและมีการกระจายความเสี่ยง ช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา จะมีข้อแนะนำชี้ชวนจากนักวางแผนการเงินส่วนบุคคล นักวิชาการ รวมทั้งหน่วยงานทั้งราชการและเอกชน ให้มีการนำเงินออมไปลงทุนในหุ้น หรือเรียกว่า “การออมในหุ้น” ในกรณีที่เป็น การออมเพื่อการเกษียณก็ยังคงมีการส่งเสริมให้มีการออมในหุ้นด้วยเช่นกัน

ในมุมมองของผู้วางแผนเพื่อการเกษียณ อาจมีความกังวลใจว่า การลงทุนในหุ้นมีความเสี่ยงมาก ในขณะที่เงินออมเพื่อการเกษียณเป็นเงินที่เก็บสำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณยามแก่เฒ่า เงินส่วนนี้ควรจะถูกเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย นั่นคือ การฝากเงินกับธนาคาร การลงทุนในพันธบัตร หุ้นกู้ เป็นต้น เหตุผลที่สนับสนุนให้มีการออมเพื่อการเกษียณในหุ้น คือ การลงทุนในหุ้นมีความเสี่ยงสูง ในระยะสั้น ผลตอบแทนจากหุ้นจะผันผวนมาก อาจทำให้มีการขาดทุนสูงได้ แต่ผู้วางแผนเพื่อการเกษียณไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับความผันผวนของราคาหุ้น เพราะผู้วางแผนเพื่อการเกษียณไม่ได้ขายหุ้นในขณะนั้น การขาดทุนจึงเป็นเพียงการขาดทุนที่เป็นตัวเลขเท่านั้น ในระยะยาวการลงทุนในหุ้นจะให้ผลตอบแทนสูง เพื่อชดเชยความเสี่ยงที่สูง การออมเพื่อเกษียณเป็นการออมระยะยาว 10-30 ปี จึงเหมาะสมกับการลงทุนในหุ้น

การอธิบายเพื่อสนับสนุนการจัดสรรเงินออมเพื่อการเกษียณบางส่วนมาลงทุนในหุ้น จะอาศัยข้อมูลและการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน ที่นำเสนอสถิติ เปรียบเทียบผลตอบแทนที่แท้จริง จากการลงทุนในทองคำ พันธบัตรรัฐบาล เงินฝากประจำ 1 ปี ช่วงปี 2546-2555 (สถาบันวิจัยเพื่อตลาด

ทุน, 2556) (ตารางที่ 6) ซึ่งให้เห็นว่า ในช่วง 10 ปีที่ศึกษา อัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่ำมาก ในบางปีต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อ ทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงติดลบ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่แท้จริงเฉลี่ยต่อปีของการลงทุนในทองคำ พันธบัตรรัฐบาล

เงินฝากประจำ 1 ปี การลงทุนในหุ้นให้ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุด คือ ร้อยละ 17.1 ทองคำ พันธบัตรรัฐบาล และเงินฝากประจำ 1 ปี ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อปี ร้อยละ 10 ร้อยละ 1 และร้อยละ -1.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลตอบแทนของการลงทุนหุ้น ทองคำ เงินฝากประจำ 1 ปี (หักอัตราเงินเฟ้อ) (Real Rate of Return)

	หุ้นไทย (SET50 TRI)	ทองคำ (เป็นเงินบาท)	พันธบัตรรัฐบาล (Gov't bond TRI)	เงินฝากประจำ 1 ปี (เฉลี่ย 5 ธนาคาร)	อัตราเงินเฟ้อ
2546	132.4%	9.0%	-3.2%	1.3%	1.8%
2545	-6.7%	1.8%	1.1%	-0.8%	2.7%
2548	9.0%	21.6%	-2.9%	-1.7%	4.5%
2549	-5.6%	3.8%	1.0%	-2.0%	4.7%
2550	34.1%	17.6%	2.9%	-0.7%	2.3%
2551	-49.9%	6.7%	16.5%	0.0%	5.5%
2552	66.6%	4.1%	-9.7%	-3.7%	-0.9%
2553	45.6%	17.5%	6.7%	1.7%	3.3%
2554	0.4%	12.3%	2.3%	-1.8%	3.8%
2555	32.2	0.0%	-0.5%	-1.1%	3.0%
เฉลี่ยต่อปี	17.1%	10.0%	1.0%	-1.1%	3.1%

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน, 2556

การเลือกหุ้น

เมื่อตัดสินใจว่าจะมีการนำเงินออมเพื่อการเกษียณ (บางส่วน) ลงทุนในหุ้นแล้ว คำถามต่อมาคือ จะเลือกหุ้นอะไร ที่จะให้ผลตอบแทนในระยะยาวสูงและมีความเสี่ยงต่ำ โดยหลักการ หุ้นที่จะเลือกลงทุนควรเป็นหุ้นที่มีพื้นฐานดี หรือเป็น “หุ้นคุณค่า” (Value Stock) กล่าวคือ เป็นหุ้นของบริษัทที่มียอดขายที่เติบโต มีความสามารถในการทำกำไรอย่างสม่ำเสมอ เงินทุนหมุนเวียนเป็นบวก มีหนี้ที่อยู่ในระดับที่เหมาะสม มีกำไรสะสมเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ กำไรต่อยอดขาย

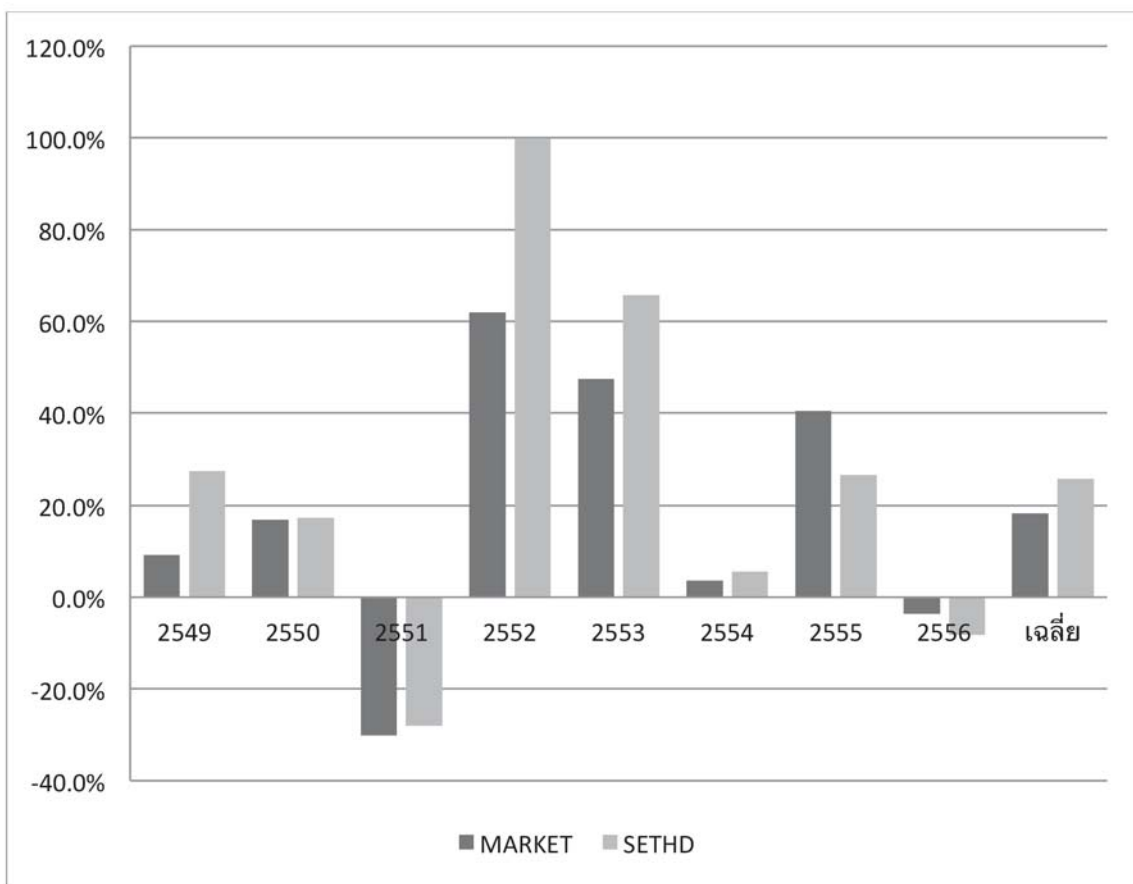
(Profit Margin) มากพอสมควร มีอัตราการจ่ายปันผลสูงและจ่ายสม่ำเสมอ อัตราราคาต่อกำไร (P/E) และอัตราราคาต่อมูลค่าตามบัญชี (P/B) ต่ำ

หุ้นที่เลือกลงทุน นอกจากจะเป็นหุ้นพื้นฐานดี เป็นหุ้นที่จัดอยู่ในประเภทหุ้นคุณค่าแล้ว หุ้นที่ได้รับความสนใจและเหมาะสมกับการออมระยะยาว คือ หุ้นที่มีอัตราการจ่ายปันผลสูงและสม่ำเสมอ หรือที่เรียกกันว่า “หุ้นปันผล” ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะยกเป็นตัวอย่างการวางแผนเพื่อการเกษียณด้านการลงทุน

ตัวอย่างการวางแผนเพื่อการเกษียณด้านการลงทุนในหุ้นปันผล

หุ้นปันผลสามารถใช้เป็นทางเลือกในการออมเพื่อการเกษียณ ที่ให้ผลตอบแทนสูงในระยะยาวภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ดังจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนรวม หุ้นทั้งหมดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Market) และหุ้นที่

อยู่ในกลุ่ม SET High Dividend 30 Index (SETHD) (ภาพที่ 4 และตารางที่ 7) ที่แสดงให้เห็นว่า อัตราผลตอบแทนรวมเฉลี่ยต่อปี ในช่วงปี 2549-2556 ของ หุ้นกลุ่ม SETHD (ร้อยละ 25.8 ต่อปี) ซึ่งมีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนของตลาด (Market) (ร้อยละ 18.3 ต่อปี)

หมายเหตุ: อัตราผลตอบแทนรวม ประกอบด้วยผลตอบแทนจากส่วนต่างราคา (Capital Gain/Loss) สิทธิในการจอง ซื้อหุ้น (Rights) และอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล (Dividend Yield) ของหุ้น

ภาพที่ 4 อัตราผลตอบแทนรวมรายปี ในช่วงปี 2549-2556

ตารางที่ 7 อัตราผลตอบแทนรวมเฉลี่ยรายปี ในช่วงปี 2549-2556

	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	เฉลี่ย
MARKET	9.2%	16.9%	-30.1%	62.0%	47.5%	3.7%	40.5%	-3.6%	18.3%
SETHD	27.5%	17.4%	-28.1%	99.7%	65.7%	5.6%	26.6%	-8.2%	25.8%

ที่มา: ข้อมูล 2549-2553 มาจาก รายงานวิจัย หุ้นปันผล: ชุมทรัพย์ของการลงทุน สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน, 2555 ส่วน ข้อมูล 2554-2555 ผู้เขียนประมวลผล

ทางด้านความเสี่ยง จากการศึกษาเรื่อง หุ้นปันผล: ชุมทรัพย์ของการลงทุน ในช่วงปี 2549-2553 โดยสถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน พบว่า หุ้นปันผลมีความเสี่ยงต่ำกว่าความเสี่ยงเฉลี่ยของตลาด โดยหุ้นกลุ่มปันผลมีความผันผวนของราคาต่ำกว่าตลาดโดยรวมถึงร้อยละ 17.50 เมื่อพิจารณาจากค่าความผันผวนของราคาหลักทรัพย์จากข้อมูลในอดีต (30-day Historical Volatility)

สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ ไม่มีประสบการณ์การลงทุนในหุ้น ไม่มีเวลาติดตามข้อมูลหุ้น และอาจรู้สึกว่าเป็นเรื่องยุ่งยากในการตัดสินใจเลือกซื้อหุ้นผู้วางแผนเพื่อการเกษียณสามารถเลือกซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนเปิดไทยเด็กซ์ SET High Dividend ETF กองทุนนี้มีส่วนนโยบายเน้นการลงทุนในหุ้นกลุ่ม SETHD หรืออาจจะเลือกลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวมที่มีนโยบายลงทุนในหุ้นปันผล ซึ่งมีหลากหลายกองทุน จากหลากหลายบริษัทจัดการกองทุนรวมให้เลือกซื้อ นอกจากนี้ สำหรับผู้ที่ต้องการเลือกซื้อหุ้น แต่มีเงินออมสำหรับลงทุนรายเดือนไม่มากนัก ทำให้ไม่สามารถลงทุนในหุ้นได้ เนื่องจากจำนวนหุ้นขั้นต่ำในตลาดหลักทรัพย์ที่จะซื้อได้จะเริ่มต้นที่ 100 หุ้น ในกรณีนี้ มีบริษัทหลักทรัพย์บางบริษัทให้บริการแก่ผู้ต้องการออมในหุ้น สามารถเลือกลงทุนผ่านทางบริษัทหลักทรัพย์ทุกเดือน เดือนละ 1

ครั้ง เริ่มต้นขั้นต่ำเดือนละ 1,000 บาท และเลือกวันที่จะเข้าซื้อหุ้นทุกวันที่ 5 หรือ 15 หรือ 25 ของเดือน บริษัทหลักทรัพย์จะคัดกรองหุ้นคุณภาพ พื้นฐานดีมาให้เลือกซื้อ โครงการออมในหุ้นจึงช่วยลดความยุ่งยากและข้อจำกัดไปได้มาก

สรุป

สถานการณ์การออมของคนไทยในช่วงที่ผ่านมา มีการออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง มีคนไทยจำนวนมากที่ไม่มีเงินออม ในขณะที่มีหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การก้าวเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงวัยของประเทศไทย ทำให้ภาครัฐให้ความสำคัญและหันมาส่งเสริมให้เกิดการออมเพื่อการเกษียณมากขึ้น คนไทยมีความตระหนักรู้ในเรื่องการเตรียมพร้อมเพื่อการเกษียณน้อย โดยขาดการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณ หรือวางแผนช้าเกินไป อาจมีผลให้มีเงินไม่พอกเพียงพอจ่ายในยามเกษียณ การวางแผนเพื่อการเกษียณเริ่มโดยประมาณการจำนวนเงินออมสำหรับใช้จ่ายเมื่อเกษียณ แล้วทยอยสะสมเงินออมให้ได้ตามเป้าหมาย และนำเงินออมที่ทยอยสะสมไปลงทุนเพื่อให้ได้รับผลตอบแทน การนำเงินออมไปลงทุน นอกจากจะอยู่ในภาพเงินฝาก และหุ้นกู้แล้ว ควรจะกระจายไปลงทุนในหุ้นสามัญด้วย เพื่อให้พอร์ตสินทรัพย์ที่ลงทุนให้ผลลัพธ์ ทั้งด้านผล

ตอบแทน ความเสี่ยง และสภาพคล่อง ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สำหรับหุ้นที่จะเลือกซื้อควรเป็นหุ้นที่มีพื้นฐานดี หรือเป็น “หุ้นคุณค่า” (Value Stock) มีอัตราการจ่ายปันผลสูงและสม่ำเสมอ

บรรณานุกรม

Capital Market Research Institution. 2012.

Stock Dividend: Treasures of Investment

[Online] Available: http://www.set.or.th/setresearch/files/cmresearch/201201_CMRI_Research_Paper_dividend.pdf (in Thai).

สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน. 2555. **หุ้นปันผล: ชุมทรัพย์**

ของการลงทุน [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: http://www.set.or.th/setresearch/files/cmresearch/201201_CMRI_Research_Paper_dividend.pdf

Capital Market Research Institution. 2013.

A Turning Point in the Global Economy: Opportunities and Challenges of Investing

[Online]. Available: http://www.set.or.th/setresearch/files/microstructure/forum20130418_presentation.pdf (in Thai).

สถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน. 2556. **จุดเปลี่ยนเศรษฐกิจ**

โลก: โอกาสและความท้าทายในการลงทุน [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: http://www.set.or.th/setresearch/files/microstructure/forum20130418_presentation.pdf

National Institute of Development Administration.

2012. **Thai People and Saving** [Online]. Available: http://nidapoll.nida.ac.th/multimedia/Myfiles/Poll%202555/76/NIDA%20Poll_2555_76.pdf (in Thai).

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2555. **คนไทยกับการออม**

[ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: http://nidapoll.nida.ac.th/multimedia/Myfiles/Poll%202555/76/NIDA%20Poll_2555_76.pdf

Siriwattana, Suchart and Wrongdate, Muankwan.

2013. **The Savings and Investment Situation and the Development of Capital Markets for Thailand: Outlook for 2013** [Online]. Available: <http://www.fpo.go.th/S-I/Source/Article/Article145.pdf> (in Thai).

สุชาติ ศิริวัฒน์ และเหมือนขวัญ รongเดช. 2556.

สถานการณ์การออมและการลงทุน และการพัฒนาตลาดทุนไทย : แนวโน้มปี 2556 [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.fpo.go.th/S-I/Source/Article/Article145.pdf>

Sornpaisarn, Somjin. 2014. **Alternatives to Generate Returns for Savings**

[Online]. Available: <http://www.set.or.th/setresearch/demutualization/TVScoop/TV05.html> (in Thai).

สมจินต์ ศรไพศาล. 2557. **ทางเลือกในการสร้าง**

ผลตอบแทนให้เงินออม [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.set.or.th/setresearch/demutualization/TVScoop/TV05.html>

Thailand Development Research Institute. 2013.

Overview on Savings, Capital Formation and Asset Holding of Household during the Past 2 Decades [Online]. Available: <http://www.bangkokbiznews.com/mobile/xhtml/news/detail/00/514732/> (in Thai).

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2556. **ภาพรวมเกี่ยวกับเงินออม การสะสมทุน และการถือครองทรัพย์สินของครัวเรือนไทย ในช่วง 2 ทศวรรษ** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.bangkokbiznews.com/mobile/xhtml/news/detail/00/514732/>
- Thailand. Office of the National Economic and Social Development Board. 2013. **The Policy Impact of Population Projections for Thailand, 2010-2040 on the Development of the Country**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. (in Thai).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2556. **การศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Thailand. Office of the Securities and Exchange Commission. 2014. **Modern business: Taking Everything into Account and Ready for Any Situation** [Online]. Available: http://www.sec.or.th/TH/Documents/seminar/ceo_forum_012557.pdf (in Thai).
- คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 2557. **ธุรกิจยุคใหม่ใส่ใจทุกเรื่อง รับมือทุก**
- สถานการณ์** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: http://www.sec.or.th/TH/Documents/seminar/ceo_forum_012557.pdf
- Trairatvorakul, Prasarn. 2014. **Opening Speech at the 4th Money Expo Pattaya** [Online]. Available: http://www.bot.or.th/Thai/PressAndSpeeches/Speeches/Gov/SpeechGov_7Feb2014.pdf (in Thai).
- ประสาร ไตรรัตน์วรกุล. 2557. **คำกล่าวในพิธีเปิดงานมหกรรมการเงินพัทยา ครั้งที่ 4** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: http://www.bot.or.th/Thai/PressAndSpeeches/Speeches/Gov/SpeechGov_7Feb2014.pdf
- University of the Thai Chamber of Commerce and Stock Exchange of Thailand. 2013. **Attitudes and Behavioral Survey of Savings and Investment of 40-60 Year-old Salary Worker** [Online]. Available: http://www.set.or.th/setresearch/files/cmresearch/2012.05_CMRI_Research_Presentation.pdf (in Thai).
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2556. **ผลสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการออม การลงทุนของมนุษย์เงินเดือนวัย 40-60 ปี** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: http://www.set.or.th/setresearch/files/cmresearch/2012.05_CMRI_Research_Presentation.pdf

Ms. Lissara Tachasermsukkul received her Master Degree in Development Economics from the National Institute of Development Administration and a Master of Business Administration from the University of the Thai Chamber of Commerce. Her main interests are financial management and personal financial management.